

הסמאטיסטים

את האימרות החכמות ביותר שיש נשמעו איפעם בזירה המדינית נאמר רה על-ידי סנטור אמריקאי, בשעה שיש הנשיא ניכסון רצה למנות את אחד מיודיו הפרטיים לתפקיד של שופט בית המישפט העליון.

אתו ידיר היה, למרבה הצער, כסיל גמור. כאשר בא אל הסינאט כדי לקבל את האישור למינוי, נתברר שאין לו שום כישרון לתפקיד הרם.

תומכי ניכסון התקשו למצוא אף נימוק סביר אחד שיצדיק את מינויו עד ש"הסנטור הנ"ל גילה את הנימוק המשכנע: "כל חלקי הציבור האמריקאי מיוזנים בביחמ"ש העליון. מרוע היתה ציבור הכסילים ללא ייצוג הולם?" אמנם, זה לא עור. האיש לא זכה בתפקיד. אך האימרה נשארה בזיכרוני.

השכתי עליה לא פעם באולם הכנסת ובמיסדרונותיה. בהסתכלי בח"כ זה או אחר. שאלתי את עצמי: "מה הוא עושה כאן, בעצם?" ועינתי לעצמי: "מה יש, רק לזכרים מגיע ייצוג בכנסת?"

יש בכנסת כמה אנשים חכמים. יש בה הרבה אנשים פיקחים. יש בה כמה וכמה אנשים שאינם כל-כך פיקחים, אבל הם מבינים, לפחות, נושא מסויים.

אבל יש בכנסת — בכך ננסת 300 אישים טובים שאפשר להגדרים ככסילים, פחות או יותר.

הם מסתובבים במיסדרונות כנשמות תור. עות. כשהם קמים לדבר, נמלטים מן האור. הם גם המעטים הרגילים לכבד מקום זה בנוכחותם. אין להם דבר לומר על כל נושא שבעולם.

נוספים אליהם חברי הכנסת שהם בבחי' נת, "נפקדים-נוכחים". הם נוכחים ברשימת מקבלי המשכורות של הכנסת, אך נפקדים מעבודתה, במליאה ובוועדות.

כל אלה יותר מהיוזים חלק די נכבד של הכנסת. הסמאטיסטיקה אומרת שיש 120 חברי-כנסת. אם ננכה מן הסמאטיסטיקה את ה"סמאטיסטים האלה, יצטמצם ה"מיספר די" 60 או 70.

ני מקורר בעייה זו כיום. מפני שעוד מעט יישבו כל מיני מוסדות בכל מיני מילגות וירכיבו רשימות לכנסת הבאה. ועדות-מינויים. הנהלות. מרכזים.

אין הם יעשו זאת? **כיום יש שתי שיטות להרכבת רשימה: שיטת קבוצות-החזקן ושיטת הדון-הראווה.**

השיטה הראשונה היא הפשוטה ביותר. בכל מילגה יש קבוצות-לחץ. זה טבעי, ואפילו לגיטימי. כל אחת מהן דורשת ייצוג מכסימלי בכנסת, וועדת-המינויים צריכה לאזן איכשהו את הדרישות.

השיטה השנייה לוקחת בחשבון את הר צורך למשוך קולות, ולהציג בפני כל מיג' זר של הציבור אנשים המייצגים אותו, כמיכול, בתוספת צו-האופנה הרגעית: פעם מדענים, פעם פרופסורים, פעם אלופים.

למעשה, משמשת שתי שיטות אלה ב"עירובייה, כשהכל משתדלים להרכיב רשימה שתענה על שתי הדרישות כאחת. בחלומותיהם רואים מרכיבי-הרשימות דמויות אידיאליות, המספקות כמה דרכים בעת ובעונה אחת.

למשל: אדון-מארוקאי-אשה. אילו נמצא כזה — כזומר, כזאת — זה היה הורג שלושה זכובים כמכה אחת. או: עולה-הישיבה אשר נציגת-דוריה-המשך. גם שהושה כמכה אחת.

אבל אין מציאות כאלה בשוק-הפיש"ש פשים המילגותי, והעבודה קשה, קשה.

יקח, למשל, מילגה בינונית — מילגת מלכות ישראל. יש לה 15 מקומות בכנסת היוצאת, והיא מקווה לה" שיג בבחירות הקרובות את אותו המיס"פר — למרות שמנהיגיה מכתרים שהבור חרים עומדים בתור, ומובטחים לה הפעם 22 מנדטים.

15 מקומות אלה, מה עושים בהם? אחרי דין ודברים, מריתם ש"ש רות, חריקת שיניים, תיגרת-ידיים אחת או שתיים, התפטרות, אוני טימטומים, האשמות חרדות כי שפיתכד, איומים בהתאבדות, מתקבלת הרשימה הבאה: 3 — מנהיגים היסטוריים. (אם לא יב

חרו, הם יתאבדו.)

1 — גנרל. (כולם מסכימים שהוא לא כל-כך חכם, אבל הפעם אי-אפשר בלי גנרל.)

1 — עולה מברוח"מ. (חיוני, גם האחר-רים לוקחים.)

3 — עדות המיזרח. (1 מארוקאי, 1 עיראקי, 1 תימני. זה עדיין די ב"זול, אם לוקחים בחשבון שכמות ציט קולות הרשימה באות מעדות-המיזרח.)

1 — אשה. (זה תמיד בזול. גם הנשים מהוות מחצית הקולות, אבל הן מסתפקות במועט, ברוך השם.)

2 — המישמרת הצעירה. (לא מייצגת כלום, אבל עושה הרבה רעש. דרשה 5. מזל שאפשר היה להוריד ל-2.)

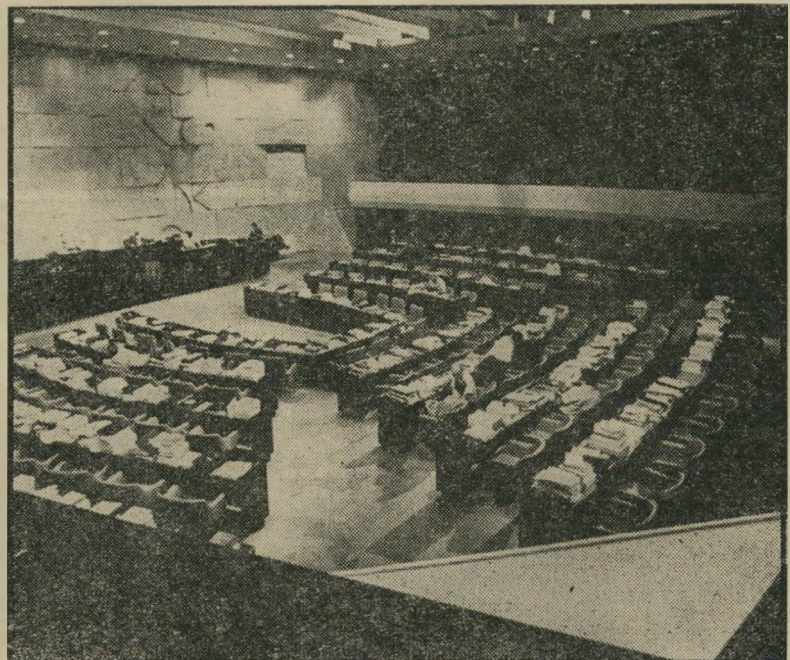
3 — איגוד עובדי המלכות. (זהו הסיר עה בהסתדרות. צריכים לתת להם משחוק.)

3 — בעלי הון. (אין להם קולות, אבל הם נותנים הרבה כסף.)

האווריר של "אליעד" לפי שיטה זו, היו מטוסים החברה נופלים מן ה"שמיים כציפורים מורעלות. אילו היו מרכיבים כך הנחלה של מיפ"ע על תעשיית, היה קורה לו מה שי קורה בערד.

כמחצית עבודתה של הכנסת היא מלא-כת-חיקקה. המיקצוע המישפטי הוא החשוב ביותר בבית-מחוקקים. כדי שתפקיד חירי נ"ז יתמלא כראוי, צריכים המישפטנים המיקצועיים לתפוס לפחות שליש (ואולי מחצית) המושבים של כל סיעה.

הכנסת אינה עוסקת ברצינות בעניינים צבאיים — אחד הנושאים החשובים ביותר בחיים הלאומיים. במליאה אין נושא זה נידון בכלל. בוועדת-החוק-והביטחון הוא נדון רק באופן פורמלי. חשוב ביותר שהסיעות הגדולות, המיוצגים בוועדה זו, ישלחו לכנסת קצינים מיקצועיים, המורכבים לבקר באופן מעשי את מערכת הביטחון. (למילגות הקטנות אין ייצוג בוועדה. ממילא, אין טעם שישלחו לכנסת מומחים ביטחוניים. כך היה איסר הראל

"מליאת" הכנסת: האם מגיע ייצוג לכסילים?

מבובו לחלוטין בכנסת הנוכחית. לא ניתן לו לנגוע בנושא היחיד שהוא מכין בו) **הכנסת עוסקת הרבה מאוד בי ענייני כלכלה. חיוני שיהיו בה אנשי שימשה, נוסף על כמה אנשי תיאוריה כלכליים.**

סוג זה נעדר כמעט כליל בכנסת הגור כחית. (רק בסיעה ע"מ היו שני אנשי-משק מעשיים, מנהלבנק ומנהל-מיפעל, אך לא היה בה אף מישפטן אחד. בענייני חקיר קה היא את היתה קיימת.)

נעדרים בכנסת מומחים לשירות-ירווחה ופעולה סוציאלית. אין בה אף רופא אחד. אין בה אחד שיש לו נגיעה כל" שהיו לנושא מרכזי — האקולוגיה. (ביסיונו של יוסף תמיר להפקיע נושא זה לעצמו היה תלול מוצלח של יחסית ציבור, אך זה לא היה רציני.)

וכן הלאה וכן הלאה.

אילו היתה אותה מילגה דימור נית — "מילגת מלכות ישראל" — מרכיבה את סיעתה בכנסת של פי שיקול זה, היתה קודם כל שואלת את עצמה: "מה רוצה לנו בכנסת? איך נמלא את תפקידנו בה בצורה הי יעילה ביותר, לטובת בוחרינו ורעי ונותינו?"

כך אני יודע דספור. זה הא 15, זה 17.

אבל אין ברירה. צריכים להתגבר על זה איכשהו בהבטחות של התפטרות ור" טאציה (שאין להן שום סיכוי להתגשם. אף אחד אינו מוותר על כסא בכנסת, בלי עזרת מלאך-המוות.)

זוהי, כאמור, השיטה המקובלת ביותר. במילגה מסודרת (כמו המפד"ל, לאחר רונה) זה מסתדר באורח לגיטימי, על-ידי בחירות פנימיות. באחרות זה נעשה ב"סיגנון מיסתר-בהמות, אבל התוצאה שווה. כאשר מנסות ימות המלאכה, והר" שימה מוגשת לוועדת-הבחירות, 30 שניות לפני תום המועד הקבוע בחוק, נושמים כולם נשימה עמוק קה של חקת. אין שהיה בא חבל על מקומו כשלום.

אמנם? הצרה היא שבכל ההמור לה מורטת-העצבים הזאת וכעת דבר אחד, הגראת בלתי-חשוב ערב-בחירות: הרשימה הזאת תהפוך מחר לסיעה בכנסת. הסיעה צריכה למלא תפקיד. היא צריכה לפעול כיוחרה מיב ציט כמשך 4 שנים, במיחזמה על הרעיונות שמעמנם נבחרה. שום סיעה הגולדת בניסיונות כאלה, אין לה שמץ של סיכוי להיות כשרה לתפי קיד זה. אילו היו מרכיבים את צוותותי

את רשימתה, פחות או יותר, כלהלן:

1 מנהיג על תקן של משיח (כדי לנאום את הנאומים ההיסטוריים.)

5 מישפטנים.

3 כלכלנים (2 אנשי-מעשה בעלי ניסיון, גוון בתעשייה ובחקלאות, ואחד איש-תיאוריה.)

1 קצין מיקצועי (לשם עבודה, לא לשם ייצוג.)

3 מומחים לבעיות סוציאליות.

1 בעל תפיסה כללית בעניינים מדעיים. החלוקה המדויקת תהיה שונה, כמובן, בכל סיעה, בהתאם לאופייה המיוחד. הש" קפת-עולמה והציבור המיוצג על-ידה.

אם הבחירה תהיה עניונית, כוודאי יימצאו בין כל אלה נשים, יוצאי עדות-המיזרח והכרוי ציבור רים דומים — אלא שהא ייבחרו בגלל צבע עורם או סימניהמיון שלהם, אלא בגלל כישוריהם. וזה כוודאי יותר טוב.

אם נבדוק, לאור תמונה זו, את סיעת המערך בכנסת השביעית, יב לוט הפער העצום בין המצוי והרצוי.

בסיעה ענקית זו אין כמעט מישפטנים. מילבד שר-המישפטנים, היו בה בסך-הכל 3-4 מישפטנים, מהם רק אחד (חיים צדוק) בעל מעמד רציני במיקצוע. לא היה בה אף קצין בכיר אחד ששירת בצה"ל בעשרים השנים האחרונות (מילבד דיין).

אין בה כימעט איש שניהל איפעם מיפ"על רציני. לא היה בה אף מומחה אחד לבעיות סוציאליות (להבדיל מעסקנים ועסקניות המדברים על נושא זה).

לעומת זאת היה בה איסר רב של עסקנים מיקצועיים — אנשים שכישורם העיקרי הוא הכושר הנהי אינטריגות והשבת כישוכות אינסופיות מבדי והשתגע הגמרי.

בגח"ל רבו דווקא המישפטנים, אך בכל שאר השטחים היתה זאת סיעה חלשה ביותר. היו בה מומחים רבים לחוון-הרור"רות, אך לא לשום מיקצוע אחר. איש העסקים שבסיעה (יוסף קרמרמן) נאם נאום אחד בשנה, וגם זה מן הכתב. יוחנן בדר הוא מישפטן, שלא ניהל מעולם אף מיפ"על קטן שבקטנים.

המפד"ל כ"ל, אבל בלי מישפטנים. אלה הם שדושת הגושים הגדוי"דים, המיוצגים בכל הוועדות. מיב"חר עקוב המדי, המסכיר במידה מסוימת מועד הוועדות הן עמו"בות המדי.

לגבי הסיעות הקטנות, הבעייה קשה עוד יותר. ככל שהסיעה קטנה יותר, כך יש צורך להרכיבה מאנשים בעלי כישורים מובהקים יותר. (לגבי סיעת-יחיד הבעייה היא מיוחדת לגמרי, והמועמד זקוק לכי" שורים מיוחדים מאוד, החל בהבנה מיש"פטיית מינימלית וכלה בניסיון כלכלי. את רת הוא פשוט נעלם בכנסת, כפי שקרה לרוב סיעות-היחיד.)

חת המעלות של שיטת-הבחירות

טמונה בכך שהיא מאפשרת הרכבת רשימות מאונות כאלה. בעוד שבחירות אישיות משאירות את הרכב הסיעה למיק"רה, מאפשרות הבחירות היחסיות תיכ"גו והכוונה.

זה להלכה. למעשה אין שום חבל — מפני שבמציאות היש"ראית ראשי-היתבות ח"ג מסמדי"ים תואר, כבוד, פרס לעסקן שי הצליח בקניויות, וזאת תפקיד מפרך המחייב כישורים, כמו זכה תפי קיד אחר.

איש מאתנו לא היה מוסר את גופו בידי מנתח, שהגיע לתפקידו רק כנציג אירגון-עולמי-מימבוקטו. איש לא היה מר"סר בניית ביתו לאדריכל שזכה בתואר מסני שהצליח באינטריגות בחוגי-עולייקמצ"שקה. אך את ריפוי חוליונו הלאומיים ואת בניין עתיד מדינתנו אנו מוס"רים כירי אנשים שהמכנה המשותף שלהם הוא חוסר כל כישור עניונו.